

Od redaktorów

Tożsamość to **spotkanie z innymi**, dzięki którym możemy rozpoznać siebie, to niebycie letnim. Tożsamość to poszukiwanie i zadanie. To podtrzymywanie na duchu, trzymanie za rękę... to nasze „nie” wobec nieprawdy, nieładu, nieufności, wobec widma, co udaje rzeczywistość. To nasza niezgoda na bylejakość. Przyznanie się, potwierdzenie. Afirmacja. (Benedyktowicz 2016: 384).

Wszystkie wymieniane przez autora *Elementarza tożsamości* cechy kształtują się w procesach społeczno-kulturowych, na które zwracają uwagę autorzy artykułów zamieszczonych w tomie 11 serii „Tradycja dla współczesności”.

Tożsamość to „**korzenie** (pniaki, krzaki, ptaki – osiadli, wżenieni, przybysze)” (Benedyktowicz 2016: 383), „pamięć, znaki pamięci” (Benedyktowicz 2016: 384). Zarówno tożsamość zbiorowa, jak i indywidualna, jest bowiem ściśle związana z pamięcią. Bez pamięci nie ma tożsamości. Pamięć, czyli obraz przeszłości jednostki lub grupy, wydaje się więc czynnikiem konstytutywnym tożsamości owej jednostki lub grupy społecznej. Na ten aspekt tożsamości – jej liczne i złożone powiązania z pamięcią – zwracają uwagę autorzy pierwszego rozdziału niniejszej monografii: Ewa Kosowska, Barbara Pabjan, Waldemar Czachur oraz Bartosz Jastrzębski.

„Tożsamość to [...] **dialog**, doświadczenie biograficzne innych; naszą tożsamość odnajdujemy w dialogu (rozmowie) – dzięki innym” (Benedyktowicz 2016: 376). Zagadnienia związane z dialogicznym charakterem tożsamości podejmuje autorzy rozdziału drugiego, zatytułowanego *Tożsamość w procesach komunikacji społecznej* – Marta Wójcicka, Paweł Czajkowski i Małgorzata Dziekanowska – ukazując przede wszystkim rolę innego w kształtowaniu tożsamości JA/MY oraz wpływ komunikacji medialnej na tożsamość i wizerunek miejsca lub grupy społecznej.

Tożsamość to także, jak pisze Zbigniew Benedyktowicz, **wspólnota, zmiana** oraz **kontekst** (Benedyktowicz 2016: 383–384), w tym także szeroko rozumiany kontekst społeczno-kulturowy, który stał się przedmiotem analiz autorów tekstów

zgrupowanych w rozdziale trzecim: Józefa Styka, Stanisława Kłopoty i Pawła Trojanowskiego.

Tożsamość to „**dom** (miejsce, do którego się wraca, „pępek świata”), dzieciństwo, dojrzałość, dorosłość” (Benedyktowicz 2016: 383). Tożsamość jest tworzona w procesie socjalizacji, w grupie pierwotnej – poprzez wychowanie, oraz w grupie wtórnej – m. in. poprzez edukację. Na wpływ wychowania i edukacji na proces kształtowania, budowania i odkrywania tożsamości – głównie w wymiarze indywidualnym – zwracają uwagę autorzy rozdziału czwartego: Urszula Kusio, Anna Gomółka i Grzegorz Żuk.

Tom jedenasty serii „Tradycja dla współczesności” stanowi kontynuację dwóch poprzednich, zatytułowanych *Tożsamości społeczno-kulturowe – kreacja i komunikacja* (t. 9) oraz *Współczesne konteksty tożsamości społeczno-kulturowych* (t. 10). Tomy te tworzą swego rodzaju tryptyk tożsamościowy, który jest efektem m. in. piątej konferencji z cyklu *Tradycja dla współczesności. Ciągłość i zmiana*, która odbyła się w Baranowie Sandomierskim w roku 2015. W przygotowaniu znajdują się kolejne tomy serii, poświęcone problematyce komunikacyjnego charakteru kultury, który stał się przedmiotem namysłu i dyskusji podczas baranowskiej konferencji w roku 2017.

Małgorzata Dziekanowska, Marta Wójcicka

Bibliografia

BENEDYKTOWICZ ZBIGNIEW, *Elementarz tożsamości. Antropologia współczesności – antropologia kontekstowa*, Wołowiec 2016.